

Møte onsdag den 24. april 2013 kl. 10

President: Øyvind Korsberg

Dagsorden (nr. 74):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil framsette to representantforslag.

Robert Eriksson (FrP) [10:00:44]: Jeg har først gleden av på vegne av representanten Ketil Solvik-Olsen og meg selv å fremsette et representantforslag om merverdiavgiftskompensasjon for privatpersoner ved bygging av omsorgsbolig for egne barn.

Så har jeg også gleden av å fremsette et representantforslag på vegne av representantene Laila Marie Reiertsen, Vigdis Giltun og meg selv om et mer helhetlig, effektivt og brukervennlig Nav.

Presidenten: Representanten Laila Dāvøy vil framsette et representantforslag.

Laila Dāvøy (KrF) [10:01:35]: På vegne av representantene Line Henriette Hjemdal, Kjell Ingolf Ropstad og meg selv har jeg gleden av å fremsette et forslag om retten til tolk og ledsagerhjelp for døvblinde ved fritidsaktiviteter.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik vil framsette et representantforslag.

Arne Sortevik (FrP) [10:02:00]: På vegne av representantene Bård Hoksrud, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Gjermund Hagesæter og meg selv har jeg fornøyelsen av å legge frem forslag om strakstiltak for å gjennomføre nødvendig rassikring på E16 mellom Bergen og Voss.

Presidenten: Representanten Kari Kjønås Kjos vil framsette et representantforslag.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [10:02:36]: På vegne av representantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Per Arne Olsen og meg selv fremmer jeg forslag om å styrke pasientrettighetene for sårbare pasientgrupper.

Presidenten: Representanten Siri A. Meling vil framsette et representantforslag.

Siri A. Meling (H) [10:03:03]: På vegne av Henning Skumsvoll, Kjell Ingolf Ropstad, Borghild Tenden og meg selv har jeg gleden av å fremsette forslag om å gi berørte lokalsamfunn en større andel av verdiskapingen fra vindkraftproduksjon.

Presidenten: Representanten Solveig Horne vil framsette et representantforslag.

Solveig Horne (FrP) [10:03:32]: På vegne av representantene Siv Jensen, Kari Kjønås Kjos og meg selv vil jeg fremme et representantforslag om et styrket aktivitets- og folkehelse tilbud for mennesker med psykisk utviklingshemming.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:55]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Grete Faremo, Anne-Grete Strøm-Erichsen og Heikki Eidsvoll Holmås vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Per Sandberg.

Per Sandberg (FrP) [10:04:28]: Mitt spørsmål går til justisministeren – hvis det var noen som lurte på det!

Vi har en situasjon der kapasiteten i norske fengsler er sprengt. I kjølvannet av det får vi urovekkende meldinger fra diverse fengsler. Man slår alarm om farlige fengsler. Noen påstår at det gambles med sikkerheten. Situasjonen er at fengslene også fylles opp med flere og flere utenlandske kriminelle.

Fengselskøer er vi ikke ukjent med. Storberget prøvde jo i sin tid å fjerne fengselskøene ved å få til åpen soning og strafferabatt. Dagens justisminister reduserer også køene, eller forsøker å redusere køene, gjennom elektronisk soning og åpen soning. Likevel har vi fengselskøer. Man har maks kapasitetsutnyttelse.

Det er sendt et brev til justisministeren fra 72 ansatte i Bodø fengsel, og jeg siterer fra dette brevet:

«Mangelen på penger hindrer oss i å utføre dette arbeidet i fengslet. Vi står foran drastisk nedbemanning. Vi frykter for liv og helse for betjenter og innsatte. Dersom noe går galt holder vi direktør i KSF Marianne Vollan og justisminister Grete Faremo personlig ansvarlig.»

Sett i forhold til det svaret som justisministeren har gitt til representanten Jan Arild Ellingsen per 22. april dette år, der justisministeren svarer at man har mottatt forsikringer om at situasjonen ved Bodø fengsel og andre fengsler er forsvarlig både for ansatte og innsatte, er mitt spørsmål til statsråden: Hvem har riktig virkelighetsoppfattelse?

Statsråd Grete Faremo [10:06:29]: Virkeligheten er at det dessverre har skjedd et overforbruk av midler i Region nord, og at det i den situasjonen er maktpåliggende at KSF følger opp overfor regionen med sikte på igjen å få kontroll over økonomien.

I den situasjonen som foreligger, er det helt nødvendig at alle fengslene i regionen er forsvarlige, både for innsatte

te og ansatte. Sikkerheten skal ivaretas, og selvsagt er vi i en situasjon hvor heller ingen skal sies opp. Men det er et dilemma når man ikke har kontroll med ressursbruken, å agere på en slik måte at man belønner et merforbruk med ytterligere nye, friske midler.

Det er riktig at regjeringen har satset mye på å redusere soningskøene, og heldigvis har vi lyktes godt med det. Det er også riktig at vi har gjort en rekke tiltak for å øke kapasiteten og har lyktes godt med det. I Nordland vil det i innværende år bli tatt i bruk 16 nye plasser med elektronisk kontroll, slik at det også skjer en utviding av kapasiteten der, noe som er viktig med hensyn til den situasjonen vi nå har ikke minst i Bodø.

Jeg kan forsikre representanten Sandberg om at vi følger denne situasjonen nøye. Det er viktig for oss å ivareta de ansatte, ikke minst sikkerheten for de ansatte, i den situasjonen vi er i.

Per Sandberg (FrP) [10:08:32]: Jeg blir litt overrasket når justisministeren påpeker at man har redusert køen. Ja, det er enkelt å redusere køen når man slipper de kriminelle ut og gir dem strafferabatt, for da blir det ledig kapasitet til å fylle opp med nye. Det er også betenkelig at justisministeren peker på økt kapasitet i nordregionen fordi man åpner for elektronisk soning. Det er jo ikke en økt kapasitet i fengselsinstitusjonene, det er bare en økt kapasitet gjennom å øke antall kriminelle som er ute på åpen soning.

Situasjonen i fengslene begynner å bli alvorlig. Det pekes på at man i mye større grad må bruke verneverter og skjold i hverdagen. Man finner i større grad ulike våpen, hjemmesnekrede våpen, i fengslene. Situasjonen er alvorlig.

Så mitt siste spørsmål til ministeren er: Vil ministeren nå garantere for at det ikke skjer uheldige episoder på grunn av nedbemanning i norske fengsler?

Statsråd Grete Faremo [10:09:45]: Vi har en situasjon der vi har økt kapasiteten betydelig, og vi har en situasjon der også antallet utdannede i kriminalomsorgen er vesentlig høyere enn tidligere. Kriminalomsorgen gjør en kjempegod jobb hver dag i de ulike anstaltene. Ett av tiltakene som nå gjennomføres i Region nord i tilknytning til en anstrengt situasjon, er en konkret risikovurdering av turnuser. Det er maktpåliggende for oss å ivareta sikkerheten på arbeidsplassen. Elektronisk kontroll gir økt kapasitet. Det er et soningsalternativ som fungerer godt for den gruppen som kan gjennomføre slik soning. Tallene viser også få brudd og lavere tilbakefall.

Presidenten: Åse Michaelsen – til oppfølgingsspørsmål.

Åse Michaelsen (FrP) [10:10:54]: Det er viktig å se helheten her, for vi er klar over at antallet kriminelle som slipper varetekt, øker, antallet døgn på glattcelle øker, antallet ufaglærte i fengslene øker, antallet kriminelle i soningskø øker, antallet utenlandske kriminelle i fengsel øker, antallet kriminelle som slipper ut for tidlig øker, volds- og trusselsituasjonene i fengslene øker, antallet ille-

gale asylsøkere øker. Er det ikke noe som synker? Jo, antallet politi per tusen innbyggere synker, sjansen for å bli tatt synker, sikkerheten i fengslene synker. Jeg kunne egentlig ha fortsatt enda lenger på denne listen.

Det har vært åtte år med flertallsregjering. Jeg har bare et helt enkelt spørsmål: Hvem er det som ikke har gjort jobben sin?

Statsråd Grete Faremo [10:11:52]: Det er bred enighet i Norge om virkemidlene innenfor kriminalomsorgen, og vi diskuterte senest i går en interpellasjon om straff som virker – i kjølvannet av den meldingen som ble lagt fram for Stortinget i 2008. Det er en rekke ting som virker. Kriminaliteten synker faktisk på en rekke områder. Utviklingen i første kvartal i år er bemerkelsesverdig på flere områder, sett opp mot første kvartal i fjor. Tilbakefallet synker også. Bruken av elektronisk kontroll viser at vi her har en straffemetode som ytterligere reduserer tilbakefall, og som også fører til færre brudd under soning. Jeg skal likevel være den siste til å si at det ikke er en rekke utfordringer på kriminalomsorgsområdet som vi skal ta tak i.

Presidenten: Anders B. Werp – til oppfølgingsspørsmål.

Anders B. Werp (H) [10:13:03]: Det er ingen tvil om at kapasiteten i kriminalomsorgen er under et sterkt press, slik representanten Sandberg påpekte. Presset øker også ved at det er mange fengsler som opplever usikkerhet. Sist jeg så på det, var det vel 29 av landets fengsler som sto på en liste hos kriminalomsorgen med trussel om nedleggelse.

I en slik situasjon er det viktig at Stortinget får seg forelagt en kapasitetsplan som synliggjør hvilke ambisjoner regjeringen har, og som inviterer til en politisk debatt og en politisk dugnad for å gjøre langsiktige tiltak for å øke kapasiteten, redusere usikkerheten og samtidig bedre kvaliteten på både soning og rehabilitering. Høyre har etterlyst en slik kapasitetsplan til Stortinget for å få en bred politisk dugnad og et sterkt politisk eierskap til resultatet.

Hva tenker statsråden om det?

Statsråd Grete Faremo [10:14:08]: Jeg er helt enig med representanten Werp i at kapasiteten i kriminalomsorgen er under et sterkt press. Jeg vil derfor trekke fram den jobben som gjøres i kriminalomsorgen med både å redusere køer og sikre at vi har høy kapasitetsutnyttelse. Vi har et press på ikke minst varetektsplassene, og vi jobber derfor med konkrete prosjekter som er i kvalitetssikringsprosess, bl.a. i Agder-fylkene, Vestfold, Buskerud og Telemark. Jeg tror det er nødvendig å få opp konkrete prosjekter. Samtidig ser vi at den kapasitetsplanen vi nå har til behandling i departementet, gir oss verdifull informasjon både om hvordan dagens status er, og hvordan vi skal jobbe målrettet for å sikre ny kapasitet. Det vil være de ordinære budsjettprosessene (presidenten klubber) som ...

Presidenten: Det får vi komme tilbake til.

Hans Olav Syversen – til oppfølgingsspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:15:23]: Jeg tror jeg skal bidra til at statsråden kan komme tilbake til det.

Jeg må si at jeg stusset litt da statsråden begynte på sitt svar. Hun sa at det var et beklagelig faktum at det hadde vært et overforbruk i kriminalomsorgen i nord. Da fikk jeg liksom det bilde at målstyringen er slik at de har fengslet for mange i nord i det siste i forhold til måltallene. Eller hva ligger det i det statsråden der sa? Det kan hun jo svare på. Jeg har i tillegg akkurat hørt et foredrag av politimesteren i Oslo. Derfra må man nå transportere varetektsfengslede til andre steder i landet og bruke masse ressurser på det – eller man må løslate.

Mitt konkrete spørsmål er – for Oslos del, som ikke var nevnt i statsrådets svar: Har man noen kortsiktige og/eller langsiktige planer for å sikre god nok kapasitet når det gjelder varetektsfengsling i Oslo-området?

Statsråd Grete Faremo [10:16:22]: Jeg refererte til et overforbruk av penger. Når det er brukt for mye penger, og mer enn man har, må man sørge for endringer som gjør det mulig å få økonomien under kontroll.

Utfordringene er likevel mange, og det å sikre – som sagt – både ny kapasitet og et mangfold av alternativer, slik at vi også gjør det mulig å komme tilbake til en straffri tilværelse på en best mulig måte, er viktig. Når vi bl.a. utreder ny kapasitet i bestemte deler av landet, er det også med en erkjennelse av at transport er en vesentlig ressursforbruker i kriminalomsorgen og i politiet. Med kapasitet på riktig plass vil det også være mulig å redusere dette forbruket.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:17:38]: Jeg har et spørsmål til utviklingsministeren.

Høyres utviklingspolitikk har to overordnede mål: varig ut av fattigdom og respekt for menneskerettigheter og demokrati. Hele vår utviklingspolitikk skal bygge opp om disse to målsettingene. Norge ga i 2011 40 amerikanske tenketanker totalt 250 mill. kr. I en intern rapport som Aftenposten viser til i dag, står det:

«Størrelsen på bidragene gir Norge en betydelig positiv posisjon.»

En av Utenriksdepartementets mange kommunikasjonsrådgivere sier videre til Aftenposten:

«Prosjektene skaper dessuten viktige møteplasser med amerikanske – og andre lands – beslutningstager.»

Det er åpenbart at Utenriksdepartementet bruker bistandsbudsjettet for å kjøpe seg politisk innflytelse i USA. Store deler av ordningen med støtte til amerikanske tenketanker er skjult. Pengene hentes fra en rekke ulike budsjettposter for å gjøre innsyn og kontroll vanskelig. Høyre har så langt ikke funnet denne omfattende ordningen i noe dokument til Stortinget.

Mener statsråden at det å bruke en kvart milliard av norske bistandskroner årlig på amerikanske tenketanker bidrar til at mennesker kan arbeide seg varig ut av fattigdom eller øke respekten for menneskerettigheter eller demokrati vesentlig?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:19:19]: Nå blir jeg litt undrende her. Mener Høyre at det forskes for mye i utviklingspolitikken, og at vi burde brukt mindre penger på forskning ...?

Presidenten: Presidenten vil opplyse om at i Stortingets muntlige spørretime er det statsrådene som svarer på spørsmål fra representantene.

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:19:37]: Selvsagt! Men jeg prøver å forstå hva kritikken går ut på. Det jeg lurer på er om det er sånn at det stilles kritiske spørsmål til at vi bruker 250 mill. kr til forskning på utviklingspolitikk. Det er det første jeg undrer meg på.

En av de tingene vi så da vi gjennomgikk dette, og som faktisk overrasket meg – det var vi som bestilte den rapporten for å se den samlede forskningen som vi bedriver – var at vi faktisk hadde gitt så mye til amerikansk forskning. Men der kan jeg altså betrygge representanten Skovholt Gitmark med at omtrent 128 av de 250 millionene går til prosjekter eller forskning i utviklingsland. Noen av de organisasjonene som Skovholt Gitmark betegner som tenketanker, er forskningsinstitusjoner, men noen av dem er NGO-er og andre organisasjoner som også bedriver konkrete prosjekter i utviklingsland.

Det andre som jeg tenkte jeg skulle si – og det er det viktig for meg å understreke – er at den rapporten er nå offentlig fra og med i dag. Det mener jeg er viktig, for i oppfølgingen vår av den rapporten, som vi selv bestilte, gjorde vi flere forskjellige ting. Det ene var å si at her trenger vi en større helhetlig organisering av Utenriksdepartementets forskningsarbeid. Derfor har vi ansatt en egen direktør, en fagdirektør, på forskningssiden, fordi noen av de tingene som framkommer i rapporten, er at det er for liten koordinering fra Utenriksdepartementet på hvordan forskningen skjer, og det er for liten grad av systematisk oppfølging av de resultatene som kommer. Derfor kommer vi til både å følge det opp gjennom en mer systematisk måte å organisere dette på, og gjennom en bredere åpenhet i tiden som kommer.

Presidenten: Peter Skovholt Gitmark – til oppfølgingsspørsmål.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:21:33]: Jeg forstår at kritikken er vanskelig. La meg likevel gratulere statsråden med å offentliggjøre rapporten i dag. Det synes jeg var en god timing både i forhold til Aftenpostens spørsmål og Høyres engasjement i saken. Dette har tatt lang tid å grave frem, nettopp fordi Utenriksdepartementet har gjort sitt ytterste for å holde dette skjult over lang tid.

Den interne rapporten som Aftenposten viser til, er jo krystallklar på at Norge benytter seg av denne ordningen også for å kjøpe seg politisk innflytelse i USA. Det er et av de klareste svarene som kommer ut av rapporten.

Jeg vil gå videre og spørre om statsråden vil bidra til at denne ordningen blir enda bedre kjent, utover bare å offentliggjøre dette, for jeg forstår at det er politisk mer spiselig å gi penger i skjul til amerikanske tenketanker

og NGO-er enn det er med nærkontakt med amerikanske beslutningstakere og politikere.

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:22:33]: Bare for å slå fast én ting klinkende klart: Det finnes ikke én ordning som er rettet inn mot dette. En av de tingene som framkommer i rapporten, er at de forskjellige seksjonene, de forskjellige avdelingene på utviklingssiden i Utenriksdepartementet etterspør forskning på sine områder. Det er ingen tvil om at en av grunnene til at vi gjør det, er at vi vil fokusere mer på ting vi er opptatt av.

Vi kan f.eks. ta området skogsamarbeid – det vi gjør på klima- og skogprosjekter. Flere av de forskningsprosjektene og arbeidet med de programmene vi er i, handler f.eks. om å sørge for å finne ut hvordan vi kan klare å skape markeder som gjør at vi unngår å få nedhogging av regnskog for å erstatte denne med produksjon av palmeolje. Det er forskningsprosjekter på den type ting. Og det er forskning på å sørge for bærekraftig forvaltning av landskap i Brasil, som jo bl.a. bidrar til at vi kan få konkrete prosjekter som hindrer avskoging.

Alt dette er konkrete forskningsprosjekter som gjøres. Men det er klart at vår hensikt er å offentliggjøre dette og gjøre det mer tilgjengelig for stortingsrepresentanter og andre.

Presidenten: Ine Marie Eriksen Søreide – til oppfølgingsspørsmål.

Ine M. Eriksen Søreide (H) [10:23:53]: Det er jo mildt sagt påfallende at samme dag som kritikken kommer, samme dag som mediene skriver om den hemmelige rapporten, blir den også offentlig. Rapporten skriver seg fra 2011 – den har altså vært eksisterende i to år – men det har ikke vært noe ønske fra departementets side om å gjøre den offentlig.

Det er altså snakk om en kvart milliard kroner over bistandsbudsjettet. Hvis det er sånn at det har vært et langvarig ønske fra utviklingsministeren om åpenhet om denne ordningen og disse pengene, hvorfor er det da ikke mulig å finne ut hva pengene går til i budsjettokumentene?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:24:32]: Det er fordi vi ikke har én budsjettlinje som heter forskning i Utenriksdepartementets budsjett, men vi etterspør forskning på bred front. Jeg regner med at jeg har representanten Eriksen Søreides støtte i at det er viktig at vi forsker på og undersøker en del av de prosjektene vi har – altså har følgeforskning – for å sikre at en del av de tingene vi gjør, faktisk fungerer i virkeligheten. Den andre biten oppi dette er jo at vi sørger for å skape forskning på områder der vi ser at det er for lite forskning. For eksempel øker vi i år forskningsbevilgningene innenfor helseområdet med 65 mill. kr, fordi vi ser at det forskes for lite på en del type medisiner som etterspørres i fattige land.

Men så vil jeg bare svare på én ting for at det ikke skal være noen misforståelse rundt det: Grunnen til at denne rapporten offentliggjøres i dag, er at kritikken kommer. Det er fordi det er etterspurt hvorfor denne rapporten ikke

er offentlig. Den burde vært offentlig for lenge siden. Jeg oppfatter det som en glipp fra vår side at den ikke er offentlig. Jeg var kjent med innholdet allerede i løpet av fjoråret. Jeg vil nå sikre at oppfølgingen skjer på en god måte i tråd med det jeg sier.

Presidenten: Peter N. Myhre – til oppfølgingsspørsmål.

Peter N. Myhre (FrP) [10:25:42]: Det er jo kanskje nye takter fra den rød-grønne regjeringen at Norge nå også bruker norske u-hjelpspenger på USA, enten det dreier seg om forskning og tenketanker, og statsråden har jo for så vidt gitt uttrykk for et heftig engasjement når det gjelder viktigheten av denne aktiviteten. Den er i hvert fall egnet til at man får den samlede bruken av u-hjelpspenger opp i 1 pst. av bruttonasjonalproduktet – som jeg har forstått er det aller viktigste målet når det gjelder u-hjelp for denne regjeringen.

Men da har jeg lyst til å spørre: Hvorfor kan man ikke ha et eget budsjettkapittel for tilskudd til amerikansk forskning og amerikanske tenketanker, for på den måten å synliggjøre hva pengene blir brukt til, i stedet for å gjemme det bort i bistandsbudsjettet?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:26:46]: Nei, for det første vil jeg si at det er fordi det gir ingen mening å lage en egen pott som heter tilskudd til amerikansk forskning, på grunn av at dette er forskning på en rekke områder som etterspørres basert på hvilket behov vi har for å forske. Noen ganger vil det være amerikanske tenketanker, institutter og institusjoner, andre ganger vil det være helt andre steder. Det er ingen tvil om at vi ønsker å fremme samarbeid mellom institusjoner i Norge, USA og andre steder og i utdanningsinstitusjoner og universiteter i sør.

Så vil jeg si én ting til. Som en oppfølging av denne rapporten, og på grunn av at vi nå har tatt fatt i en del av den kritikken som er framkommet i rapporten – som vi altså bestilte selv – kommer vi før sommeren til å legge fram en strategi, få opp en strategi, som nettopp handler om hvordan vi skal bruke forskningen i utviklingssamarbeid, for vi mener det er viktig å ha et forskningsbasert og kunnskapsbasert utviklingssamarbeid.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgingsspørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:28:01]: Jeg synes det er mange interessante aspekter i denne saken. Det er klart at fra Kristelig Folkepartis side har vi gjentatte ganger også vært inne på bruken av bistandsmidler og hvilke prosjekter som bistandsmidlene skal gå til, nettopp for å prøve å målrette det mest mulig til de fattigste, så ikke bistandsbudsjettet skal bli en arena der en kan legge inn prosjekter som en burde tatt over andre typer budsjetter.

Men det mest interessante – og som statsråden ikke klarer å svare på – er jo hvorfor en ikke valgte å offentliggjøre dette i budsjettene. Et beløp på en kvart milliard – 250 mill. kr – er et enormt beløp. At en da velger å of-

fentliggjøre rapporten på samme dag som det er et kritisk oppslag i avisen, er jo interessant. Så mitt enkle spørsmål er bare: Hva vil statsråden gjøre framover for at dette iallfall skal være offentlig framover? Og hvorfor har det ikke vært offentlig til nå?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:28:56]: Vi satte jo i gang den undersøkelsen, det arbeidet, for å få oversikt over den helhetlige forskningen, for i forskningen inngår det også støtte til tenketanker, støtte til utdanningsinstitusjoner og institusjoner som jobber med kunnskapsoppbygging og kunnskapsinnhenting. Det likestilles med alle de andre bistandspostene og bistandsprosjektene. Men jeg tror jo at vi alle sammen har en interesse av å sørge for at det som gjøres, er kunnskapsbasert, at vi har gode utredninger i forveien, før noe iverksettes, f.eks. på nybrottsarbeid innenfor skogområdet. Min intensjon er at dette skal være mer offentlig, at vi skal ha mer offentlighet rundt dette i framtiden.

Derfor gjentar jeg: Jeg oppfatter det som en glipp fra vår side at ikke rapporten ble offentliggjort. Med en gang vi ble gjort oppmerksom på at det var et ønske om at den skulle offentliggjøres, så vi at denne burde vært offentliggjort, og derfor offentliggjorde vi den i dag.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål – fra representanten Kjell Ingolf Ropstad.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:30:10]: Vi var mange som ble opprørt da vi så Brennpunkt i går. Det var nok en påminnelse om hvor forferdelig enkelte au pairer kan ha det når de er i Norge. Mitt spørsmål går til justisministeren.

De aller fleste av au pairene som er i Norge, kommer fra Filippinene. I Brennpunkt i går møtte vi modige Christy på 27 år, som også er fra Filippinene. Hun torde å stå fram, og hun torde å anmelde, fordi hun opplevde å bli utsatt for tvangsarbeid. Etter to måneder rømte hun, og hun gikk til politiet. Det fantastiske i denne historien er at hun fikk en ny familie. Nå er saken under etterforskning, og hun har fått en familie der hun har det bra. Men Christy er dessverre bare ett av mange eksempler som vi vet om der au pairer blir utnyttet på det groveste. Slik Kristelig Folkeparti ser det, er det absolutt behov for lovendringer og bedre kontroll, f.eks. dreier ett av spørsmålene seg om karantene for de vertsfamiliene der en har sett at det har vært begått ulovligheter. Noe annet er at det har vært problemer med å få levert anmeldelser, at politiet ikke prioriterer sakene, eller at politiet selv ikke vet om tilfellene faller inn under dagens lovverk – og det er manglende kontroll.

Mitt spørsmål er: Er statsråden fornøyd med dagens regelverk og håndteringen av det?

Statsråd Grete Faremo [10:31:58]: Representanten Ropstad tar opp et svært viktig spørsmål. Aupairordningen som en mulighet for kulturutveksling har eksistert i en lang periode. Jeg tror likevel vi er mange som ser at ordningen etter hvert har utviklet seg på en måte som avdekker klare svakheter. Det er noe av bakgrunnen for at regjeringen også i den senere tid har jobbet for både å sikre bedre

informasjon, bedre kontroll, bedre oppfølging og flere alternativer for dem som deltar i ordningen. Jeg er ikke fornøyd med dagens ordning. Det er noe av bakgrunnen for at vi om kort tid kommer med egne nye karantenerregler for å sikre ytterligere mot misbruk. Det er karantene for misbruk av ordningen og selvsagt – i de alvorligste tilfellene hvor det foreligger dom – lang karantene for dem som måtte bli dømt.

Jeg må innrømme at for meg er dette en ordning som nå henger i en tynn tråd. Jeg tror det er helt nødvendig at vi følger utviklingen nøye. Jeg knytter forventninger til den informasjonsordningen som nå er etablert i et samarbeid med Norsk Folkehjelp og Fagforbundet, og som kom på plass ved årsskiftet. Vi kan ikke videreføre en ordning som har gitt slik mulighet for utnyttelse som noen av disse eksemplene som har kommet fram den senere tid, bærer bud om.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgingsspørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:34:02]: Jeg takker for svaret. Jeg er glad for at regjeringen lover så mye, at statsråden er opptatt av saken og vil komme med nye forslag, for det er helt avgjørende at det blir ordnet opp i dette – og det raskt. Derfor er det også interessant å høre at statsråden tenker så langt som at hun sier at ordningen henger i en tynn tråd. Jeg deler også statsrådets vurdering av at på sitt beste er dette en glimrende kulturutveksling, det er gode erfaringer og minner for livet, men på sitt verste er det det jeg vil kalle slaveri. Det interessante er at det blir sagt at slaveriet ble avskaffet i Europa for et par hundre år siden, men det moderne slaveriet, menneskehandel og trafficking, lever videre. Sånn som jeg ser det, faller deler av sakene og tvangsarbeidet som blir avdekt, inn under straffeloven – under menneskehandel.

Mitt spørsmål er om statsråden deler den vurderingen, at en del av tilfellene faktisk er en del av det moderne slaveriet?

Statsråd Grete Faremo [10:35:07]: De tilfeller av utnyttelse av en ordning som ellers kunne vært god, er alvorlige. Vi ser at vi her har med parter å gjøre som er så svake at det også gir rom for utnyttning, og det må vi følge tett. Jeg forventer at politiet også følger opp denne type saker med det alvor det betinger. Er det utnyttelse av mennesker, og er det menneskehandel, skal det slås ned på – det kan på ingen måte unnskyldes med det utgangspunktet som aupairordningen har. Dette vil vi følge meget nøye.

Presidenten: Laila Dāvøy – til oppfølgingsspørsmål.

Laila Dāvøy (KrF) [10:36:09]: Jeg var selv til stede i Parkteatret i går under visningen av dokumentarfilmen, og jeg møtte der mange av au pairene og også andre fra det filippinske miljøet. Det var en sterk opplevelse, det var en trist opplevelse, det var en opprørende opplevelse, og jeg satt der og var nærmest helt flau over situasjonen. Dette er utnyttelse av mennesker. Selvsagt er det, som også repre-

sentanten Ropstad var inne på, mye bra, og mange har det godt, men flere fortalte at de fikk beskjed fra vertsfamilien om at hvis de sa ifra, ble de sendt hjem umiddelbart, for de kunne ikke være i Norge uten arbeid.

Det er bra at informasjonsordningen er iverksatt, men det er også et umiddelbart behov for et sted der de trygt kan henvende seg og bli trodd, bli ivaretatt og ikke bli sendt hjem på grunn av at de ikke har arbeid. De må bli hjulpet videre. De har også behov for bistandsadvokat i den grad det blir en sak av det.

Vil statsråden umiddelbart sørge for dette?

Statsråd Grete Faremo [10:37:16]: Den informasjonsordningen jeg refererte til, som kom på plass ved nyttår, tror jeg kan bedre både informasjonen og oppmerksomheten rundt de vanskelige forholdene. Vi forventer selvsagt også at Utlendingsdirektoratet forsterker og styrker sitt informasjonsarbeid, slik det er redegjort for. Det er også gjort flere endringer i dagens ordning siden i fjor. Jeg tror vi skal iverksette en ny evaluering av ordningen i løpet av et par-tre år for å se om endringene virker etter sin hensikt. Dette er, som sagt, en ordning som har gitt rom for misbruk, som vi må jobbe aktivt for å forhindre, og får vi det ikke til med de endringene som er gjennomført, sier jeg – for min del – at ordningen synes å henge i en tynn tråd.

Presidenten: Hans Frode Kielland Asmyhr – til oppfølgings spørsmål.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [10:38:26]: Det er bra at disse historiene kommer frem. Samtidig tror jeg vi bør være rimelig forsiktig fra Stortingets talerstol med å henge ut tusenvis av norske familier for å drive med misbruk av utvekslingsstudenter – som dette på en måte er. Det er mange av oss som har deltatt i slike ordninger i andre land – jeg har gjort det – og hatt gode erfaringer med det. Jeg kjenner personlig mange av disse familiene, og jeg tror vi skal vokte oss betydelig for å henge dem ut.

Samtidig er det kommet frem en rekke fakta her. Juridisk Rådgivning for Kvinner har laget en fantastisk god rapport om denne ordningen, og ære være dem for det.

Vil statsråden nå bidra til å få frem fakta rundt denne ordningen og få økt fokusering hos påtalemyndighetene med hensyn til å ta ut påtale mot dem som misbruker ordningen?

Statsråd Grete Faremo [10:39:38]: Det er en forskningsrapport som ligger til grunn for de endringene som nå gjennomføres. Det er gjort grundig forskning på ordningen. Som sagt bebuder jeg en ny evaluering i løpet av få år. Jeg er ikke ute etter å henge ut familier, slik representanten refererte til, men jeg er ute etter å få oppmerksomhet om de svakheter ved ordningen som rapporten har avdekket, og de tiltak som nå gjøres for å forhindre misbruk. Jeg tror vi stort sett er i stand til å betale for vårt barnepass eller behovet for hushjelp gjennom andre, ordinære kanaler. Denne kulturutvekslingsordningen var viktig i sin tid, men dersom den etter hvert har utviklet seg til

en ordning som gir rom for misbruk, må vi vurdere hele ordningen.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Peter N. Myhre (FrP) [10:40:49]: Mitt spørsmål går til bistandsministeren.

Norge bruker årlig ca. 30 mrd. kr på bistand og utviklingshjelp. I den senere tid er det fremkommet påstander om at bistandspenger er blitt brukt – rett ut sagt – til å lønne terrordømte fanger som sitter i fengsel. Det er viktig å av-sanne slike påstander, men det er samtidig helt nødvendig å bringe på det rene at ikke en eneste norsk krone fra norske u-hjelpsbudsjetter går til slik avlønning. Videre er det viktig å vurdere om norske penger, f.eks. til myndighetene i Palestina, gjør det mulig for dem i større grad å frigjøre midler fra andre kilder og bruke dem til slik avlønning.

Kan statsråden garantere at norske bistandspenger ikke – verken direkte eller indirekte – benyttes til å utbetale lønn eller andre økonomiske tilskudd til terrordømte fanger?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:42:04]: Historien har vist meg at man skal være forsiktig med å garantere noe som helst. Men når representanten tar opp spørsmål vedrørende Palestina, vil jeg si at det er det utenriksminister Espen Barth Eide som har det konstitusjonelle ansvaret for. Jeg vet at det har blitt gjort en jobb derfra for å skaffe klarhet i alle forholdene rundt det, men det kan ikke jeg svare for.

Generelt vil jeg si at vi gjør det vi kan for å sikre oversikt over hva penger brukes til, og at vi ettergår at penger brukes til det de skal brukes til. Vi har evalueringer og jobber for å skape åpenhet. En nyvinning fra vår regjering, og som min forgjenger gjorde mye for, var å skape åpenhet om spørsmål knyttet til f.eks. korrupsjon. Etter at jeg overtok, ble det for første gang lagt fram et vedlegg til statsbudsjettet, som representanten helt sikkert kjenner til, der vi går igjennom erfaringene fra denne type saker for å skape mer åpenhet. Jeg vil i løpet av året også legge fram flere saker og gjøre en innsats for å skape mer åpenhet om bistand, hva bistandspenger planlegges brukt til, og hva de kommer til å bli brukt til, sånn at det i større grad skal være mulig for stortingsrepresentanter å etterprøve at pengene har gått til det de skal.

Presidenten: Peter N. Myhre – til oppfølgings spørsmål.

Peter N. Myhre (FrP) [10:43:28]: Jeg takker for svaret.

Jeg er kjent med den ansvarsfordelingen som foreligger mellom de to statsrådene i Utenriksdepartementet, men bistandsministeren har altså et ansvar for de 30 mrd. kr på budsjettet som gjelder for inneværende år. Det som er sentralt i mitt spørsmål, er i hvilken grad bistandsministeren har skaffet seg oversikt over om det finnes tilfeller der mottakere av u-hjelp på denne måten kan frigjøre andre finansielle kilder, slik at Norge på en indirekte måte

er med på å finansiere virksomhet som vi ikke ønsker å delta i?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:44:26]: Det er en veldig klar fordeling av ansvar, også for oppfølging av pengene som Stortinget vedtar i sine budsjetter, men fra min side vil jeg si at, ja, alle de pengene som vi utbetaler, går til de prosjektene de skal gå til. Representanten Myhre reiser et interessant spørsmål av – vil jeg si – nesten filosofisk karakter. Det er klart at når vi er inne og støtter opp om noen konkrete prosjekter, finnes det alltid en mulighet for at regjeringer kan velge å prioritere andre ting på sine budsjetter. Derfor har vår politikk i stadig større grad gått ut på å hjelpe regjeringer til å øke sine inntekter gjennom investeringer i noen områder, gjennom å bygge opp gode finansinstitusjoner og gjennom å øke skatteinntekten i landene for å sørge for at pengene våre ikke går til erstatning for andre penger og dermed omprioriteres på budsjettene, men i stedet sørger for at landene selv øker sine inntekter.

Presidenten: Peter Skovholt Gitmark – til oppfølgingsspørsmål.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:45:42]: Det er en klar fellesnevner mellom spørsmålet som jeg reiste om 250 mill. kr til amerikanske tenketanker og forskningsinstitusjoner, og dette: Lønn til palestinere dømt i israelsk rettsvesen for «security offences». Fellesnevneren er åpenhet, i dette tilfellet fundamental mangel på åpenhet fra det norske Utenriksdepartementet. Det norske Utenriksdepartementet har ikke ønsket å dele informasjonen før nå når det gjelder de 250 millionene, og de har vært svært tilbakeholdne med informasjon knyttet til lønn til palestinske fanger dømt for «security offences».

Hva ønsker statsråden å gjøre nå for at denne informasjonen til Stortinget, som Stortinget har behov for, kommer frem i lyset kontinuerlig? Vil statsråden endre sin strategi og dermed Utenriksdepartementets strategi for at denne type informasjon skal omtales, ikke bare i budsjettedokumenter, men i andre dokumenter til Stortinget?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:46:44]: Nei, jeg vil si at vi vil videreføre vår strategi for økt åpenhet, sånn som vi har gjort f.eks. i korrupsjonssaker, der vår regjering har gjort en kjempejobb for å få flere saker fram i lyset og for å gjøre all informasjon tilgjengelig både for Stortinget og presse. Vi vil også gjøre det vi kan for å utvide åpenheten om NORADs rapportering – dette er tall som er tilgjengelige for alle gjennom NORADS rapporter, som vi i stadig større grad gjør tilgjengelig for allmennheten – men også for alle typer rapporter som går på evaluering av vår egen bistand. I høst vil vi legge fram et vedlegg til statsbudsjettet som handler om effekten av norsk bistand, der vi prøver å sørge for mer åpenhet om hvordan bistandsmidlene blir brukt. Vi vil også jobbe for å skape større åpenhet om den planlagte bruken av bistanden. Om du vil ha «accountability» eller mulighet til å stille folk til ansvar – ikke bare dem vi gir pengene til, men også et lands befolkning og dets myn-

digheter – mener vi at du må være åpen om bruken av bistandspenger.

Presidenten: Tom Staahle – til neste oppfølgings-spørsmål.

Tom Staahle (FrP) [10:48:04]: Statsråden sa i sitt første svar til representanten Myhre at det var viktig at alle bistandspengene gikk til det de skulle gå til. Men gjennom årenes løp har vi jo sett mange eksempler på at bistandsmidler har gått til andre formål enn det som var intensjonen. Den internasjonalt anerkjente bistandsforskeren Paul Collier antyder bl.a. at minst 40 pst. av afrikanske militærutgifter finansieres av bistandspenger. Vi har sett eksempler fra Uganda, et land som i flere år har mottatt flere milliarder kroner i bistand, bl.a. fra Norge, på at presidenten har brukt av disse midlene, bl.a. til innkjøp av et eksklusivt privatfly.

Føler bistandsministeren et ubehag ved hvordan bistandsmidler, betalt av norske skattepenger, direkte eller indirekte, finansierer våpenkjøp, støtter terrorister – som i Palestina – går til innkjøp av dyre privatfly og Mercedeser, eller går til finansiering av tenketanker i USA?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:49:06]: Jeg føler ikke noe ubehag ved at vi bruker penger på å sørge for god forskning på bistand, og det synes jeg ikke representanten burde gjøre heller. Jeg mener at det er ekstremt viktig å sørge for at bistandspenger går til det de skal. Derfor har vi sørget for større oppmerksomhet på bekjempelse av korrupsjon i bistanden, og vi har opprettet en egen, sentral kontrollenhet – en gruppe bistandsjegere – som går etter misbruk av bistandspenger. Vi vil ha større åpenhet om dette, og vi sørger også for å få inn antikorrupsjonsregler og tilbakebetalingsregler i kontrakter vi inngår, nettopp fordi vi har lært av tidligere regjeringers feil, og fordi vi mener det er viktig å sørge for mer åpenhet om dette.

Så vil det alltid være sånn at en av de tingene jeg er veldig opptatt av, er å jobbe for at land ikke opparbeider seg bistandsavhengighet. Den beste måten å gjøre det på er å sørge for at mer penger går til å skape rettferdig fordeling og skaffe egne inntekter til landene.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til siste oppfølgingsspørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:50:24]: Bistand skal være med på å skape utvikling, og bistand skal være med på å skape fred. Derfor må også midler til palestinske selvstyremyndigheter gå til å skape utvikling og fred. I disse tilfellene har vi fått avdekket at det faktisk er sånn at palestinske terrorister som sitter fengslet i israelske fengsel, får lønn ut fra hvor alvorlige hendelser eller terrorangrep de har vært med på. I det ene tilfellet får man 8 000 kr i måneden, i et annet tilfelle får man 17 000 kr i måneden. Det er en klar sammenheng: Jo mer alvorlig det er, jo mer lønn får en. Det virker nesten som det er en premieringsordning for å begå terrorisme, noe som iallfall ikke er med på å skape fred.

Gjennomsnittslønnen for en palestiner i 2011 var ifølge ILO 3 500 kr. Hvordan ser utviklingsministeren på at norske bistandspenger går til å lønne en terrorist med 17 000 kr i måneden?

Statsråd Heikki Eidsvoll Holmås [10:51:22]: Det er statsråd Espen Barth Eide som har ansvaret for å følge opp alt som går av bistandspenger til palestinerne, så jeg vil overlate til ham å svare på det spørsmålet. Jeg føler at det er det viktigste.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Trond Helleland (H) [10:51:45]: Mitt spørsmål går til justis- og beredskapsministeren.

Den 31. mars satt det 15 763 personer i norske asylmottak, men bare 16 pst. av disse, ca. 2 000 personer, er asylsøkere som venter på å få asylsøknaden sin avgjort på ordinær måte. 5 116 av dem som sitter der, er personer som har fått endelig avslag på sin søknad, og som skulle ha returnert til hjemlandet.

På UDIs vårkonferanse, som ble avholdt for et par dager siden, sa statsråd Faremo at sånn kan vi ikke ha det. Statsråden sa at målet for 2014 er å øke antallet returer med 300. Dette monner jo lite når det er over 5 000 personer som sitter på overtid i norske asylmottak. De skulle ha returnert frivillig, men så lenge myndighetene ikke viser handlekraft og har gjennomføringsevne, er det lite som skjer.

Arbeiderpartiets landsmøte vedtok sitt program, der det står:

«Arbeiderpartiet vil føre en aktiv returpolitikk som både sikrer at flere kan reise tilbake frivillig og gjør det mulig å bruke tvangsmessig retur. Dette er viktig for å opprettholde legitimiteten til asylinstituttet.»

Med over 5 000 med endelig avslag i norske mottak: Hva har regjeringen tenkt å gjøre for å forhindre at asylinstituttet mister legitimitet i denne stortingsperioden, og hvor mange planlegger regjeringen å returnere før denne perioden er over?

Statsråd Grete Faremo [10:53:22]: Antall returer har vist økning de senere årene, men det er riktig som representanten påpeker: Det har likevel gitt enda flere som sitter i mottakene, fordi antallet søkere som har fått avslag og likevel ikke returnerer til hjemlandet, har økt mer. Vi har sett en gledelig økning i de frivillige returene, og vi har også investert mer i tvangsreturer. At vi har fått en større økning i de frivillige returene av den grunn, er for så vidt gledelig å kunne registrere.

Det er en utfordring at vi både har flere med avslag i mottak og også flere i mottak som venter på bosetting i norske kommuner. Så når vi fører en helhetlig flyktning- og asylpolitikk, må vi altså ha oppmerksomhet både på bosettingsutfordringen og den utfordringen det er med retur. Vi forventer at de som har fått avslag på opphold i Norge, returnerer frivillig, og har derfor også etablert stadig sterkere støtteprogrammer til såkalt assistert frivillig retur.

Før stortingsperioden er omme, vil vi også komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer i mulighetene for såkalte omgjøringsbegjæringer. Vi skal ta hensyn til våre internasjonale forpliktelser, men vi ser på hvordan vi kan lette og effektivisere behandlingen av disse begjæringer, som jo framsettes etter at avslag er gitt.

Trond Helleland (H) [10:55:30]: Jeg fikk overhodet ikke svar på spørsmålet mitt om hvor mange denne regjeringen har tenkt å returnere før denne stortingsperioden er over, men statsråden kan få en ny sjanse.

Det kan være mange grunner til at asylsøkere med endelig avslag ikke returnerer til hjemlandet. Regelverket er klart, men regjeringens og myndighetenes oppfølging er mer uklare. Direktør for UDI, Frode Forfang, sa i forgårs til VG Nett:

«Asylsøkere som har et virkelighetsfjernt bilde av muligheten for opphold i Norge er blant UDIs utfordringer.»

Videre sa UDI-direktøren:

«Jeg tror det er slik at mange som får et endelig avslag fra UDI ser ikke på det som helt endelig. De oppfatter avslaget som starten på en ny prosess, og har store forhåpninger om at de på et eller annet tidspunkt skal lykkes.»

Hvem har ansvaret for at asylsøkerne oppfatter det slik, og hva vil justisministeren gjøre for at et endelig avslag blir respektert av dem som har fått reise hjem?

Statsråd Grete Faremo [10:56:25]: Jeg kunne selv sagt ha gjort et forsøk på å anslå hvor mange uttransporteringer som vil finne sted. Målsettingen er et høyere tall enn fjorårets, og i lys av at også antall asylankomster har økt, er det viktig for oss å nå det målet.

Jeg har vært opptatt av en helhetlig og god asyl- og flyktningpolitikk. Det må også omfatte retur, og det må omfatte hvordan man informerer om norsk asyl- og flyktningpolitikk. Da er det viktig at den som søker opphold i Norge, får sin sak grundig vurdert, og at opphold gis når det er grunnlag for det. Men det er også viktig at det er kommunisert tidlig hvordan vi forventer at et avslag følges opp – både hvem som meddeler, og hvordan det blir informert og meddelt, er noe av det jeg nå følger opp.

Presidenten: Det blir gitt anledning til oppfølgingsspørsmål – først representanten Michael Tetzschner.

Michael Tetzschner (H) [10:57:36]: Hovedspørsmålet gikk jo på den tredjedelen – eller de 5 000 av i alt 15 000 i asylmottak – som ikke respekterer et endelig avslag. Jeg tenkte jeg skulle utfordre statsråden litt på den gruppen på 3 000 som er i en klageprosess, men som man da kan frykte bare bruker ethvert ledd i saksbehandlingene for å finne begrunnelser for ikke å reise hjem, enda man vet med seg selv at man ikke fyller kravene til asyl.

Det er et oversett faktum at asylsøkere ikke har noe krav på å vente i Norge. Mitt spørsmål til statsråden er: Kunne man tenke seg å etablere og organisere ordninger som gjør at folk med første gangs avslag i større grad avventer

den endelige behandlingen i utlandet, nettopp fordi norske myndigheter mener at de ikke fyller vilkårene til asyl?

Statsråd Grete Faremo [10:58:41]: Det vi har fokusert på, er å korte ned saksbehandlingstiden, og vi har investert både i Utlendingsdirektoratet og i Utlendingsnemnda, som behandler klagesakene, for å oppnå det. Da jeg i stedet brukte mye tid på hvordan et avslag oppfattes, skyldes det at jeg har bedt Utlendingsdirektoratet gå grundigere inn i rutinene vi har for dette. Dette er også noe som er viktig for en asylsøker å være bevisst tidlig, også under behandling av en klage – kanskje allerede ved vurderingen av om det skal framsettes en klage.

Når vi nå også ser på om vi kan effektivisere behandlingen av omgjøringsbegjæringene, er det altså disse områdene regjeringen primært har fokusert på.

Presidenten: Morten Ørsal Johansen – til oppfølgings-spørsmål.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [10:59:50]: Forrige spørre var inne på omgjøringsbegjæring. På vårkonferansen til UDI sa statsråden at regjeringen i vår vil fremme et forslag for Stortinget om å redusere muligheten for å be om omgjøringsbegjæring. Kan statsråden dele med Stortinget hvilke tiltak statsråden ønsker å sette inn for å redusere muligheten for omgjøringsbegjæring i mye større grad enn i dag?

Statsråd Grete Faremo [11:00:22]: Det skal jeg grundig redegjøre for når saken presenteres for Stortinget. Det vi går igjennom, er både hvordan kravene er stilt, knyttet til at det faktisk foreligger ny informasjon, og hvordan vi likevel skal sikre at reelle omgjøringsbegjæring behandles slik vi er forpliktet til, både etter norske og internasjonale forpliktelser. Så når det gjelder hvordan dette kan se ut, vil jeg anbefale representanten å avvente det dokumentet som jeg bebuder kommer til Stortinget før sommeren.

Presidenten: Geir Jørgen Bekkevold – til oppfølgings-spørsmål.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:01:20]: I dette returpolitiske bildet har også regjeringen for flere år siden foreslått å etablere retursentre eller omsorgssentre, bl.a. i Kabul. Man gikk ganske høyt på banen og foreslo det. Men etter mange år ser vi ikke noen resultater av det forslaget. Mitt spørsmål er: Er det slik at SV, Senterpartiet og Arbeiderpartiet har lyttet til den massive kritikken som kom fra flere organisasjoner, bl.a. FN's barnekomité, og fra Kristelig Folkeparti, og sånn sett kommet på bedre tanker, eller var dette forslaget egentlig bare et forslag som skulle sende et signal til Afghanistan, slik at barn ikke skulle komme på tanken å legge ut på den farefulle reisen og komme hit til Norge?

Statsråd Grete Faremo [11:02:16]: Situasjonen for enslige mindreårige asylsøkere bekymrer mange – ikke bare regjeringen, men jeg vil tro også mange her i stor-

tingssalen. Det ble gjort en rekke tiltak for å sikre best mulig at enslige mindreårige lot være å legge ut på en farefull reise. Det ble også gjort flere tiltak for å sikre godt grunnlag for opphold mens de avventer behandlingen av sine søknader her i landet. Vi kunne konstatere at det gledelig nok ga reduksjon i antallet ankomster. Nå ser vi igjen en bekymringsfull økning i disse tallene. At vi åpner for å vurdere ulike tiltak, også retursenter i Kabul, er et faktum. Det står fortsatt. Men det har vært et vanskelig prosjekt å realisere. Jeg har ikke noe nytt å meddele når det gjelder diskusjonen vi har hatt om dette tidligere.

Presidenten: Trine Skei Grande – til siste oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [11:03:29]: Det å effektivisere de vedtakene som er gjort, er viktig. Derfor har Venstre i sitt alternative statsbudsjett 30 mill. kr mer til frivillig retur og 50 mill. kr mer til tvangsretur. Mange av de problemene vi ser f.eks. i forbindelse med asylbarna, handler jo om at folk ikke returnerer, og at man får en ny rettighet som oppstår hos de barna, etter vår oppfatning.

Men når man reiser rundt på asylmottak og snakker med dem som sitter og jobber med frivillig retur, får man høre mange rare historier. En av de historiene handler om at UDI prøver å få billigst mulig billetter. Det betyr f.eks. at noen som blir motivert til en frivillig retur i mai, får beskjed om at de må vente til august/september, for da blir flybillettene billigere, for da er man ferdig med ferisesongen. Det er dyrere å ha disse på asylmottak i den perioden enn det man sparer på flybilletten fra UDI. I tillegg hender det at folk mister motivasjonen, og ikke har lyst til å dra hjem igjen i september når flybilletten er billig. Har egentlig statsrådens administrasjon forståelse for hvor viktig dette er?

Statsråd Grete Faremo [11:04:36]: Jeg mener det gjøres et godt og omfattende arbeid i utlendingsforvaltningen for å sikre frivillig retur etter intensjonen. Disse programmene er bygd ut betraktelig de senere årene for å sikre et best mulig grunnlag for de personene og de familiene det gjelder, til å etablere seg godt på nytt i sitt hjemland.

Så er jeg nok, som representanten Skei Grande pekte på, ikke i stand til å si at det ikke vil forekomme tilfeller som kan karakteriseres som at her kunne det vært gjort en bedre jobb. Men jeg tror vi deler et grunnleggende ønske om at våre ordninger skal legge til rette for effektiv retur, og så langt vi kan, frivillige returer. Det er det beste for alle.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:05:43]

Ordinær spørretime

Presidenten: Til representantenes orientering er det ingen endringer i den oppsatte spørsmålslisten i dagens møte.

Spørsmål 1

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:06:13]: «Alle berørte parter arbeider nå med planlegging i forbindelse med etablering av Ørland flystasjon som kampflybase. Signalene så langt gir grunn til å spørre om i hvilken grad Forsvaret ønsker å integreres i lokalsamfunnet i regionen. Stor grad av ukependling og oppbygging av mange tilbud innenfor stasjonens område vil ikke bidra positivt til Forsvarets omdømme og legitimitet.

Hvordan ser statsråden på behovet for integrering i lokalsamfunnet når en så stor enhet skal bygges ut?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:06:55]: Regjeringen legger stor vekt på å ha en åpen og god dialog med alle interessenter i det sivile samfunn under prosjekter som utvikler Forsvarets infrastruktur, som det skjer på Ørland.

I forbindelse med etableringen av ny kampflybase på Ørland er det i felles interesse både for Forsvaret, regionale og kommunale myndigheter, og ikke minst innbyggere i Fosenregionen, å sikre at vi får gode løsninger. Derfor har politisk og administrativt nivå jevnlig kontakt med regionen.

I arbeidet med etablering av ny kampflybase har det derfor vært lagt stor vekt på involvering og dialog med berørte aktører. Forsvaret har positive erfaringer fra flere regioner med å etablere idretts-, velferds- og helsetilbud utenfor basen. På Ørlandet er det allerede i dag et samarbeid om helsetilbudet. Flystasjonens sykestue er samlokalisert med det sivile helsesenteret. Dette samarbeidet har ført til et utvidet tilbud for hele befolkningen og ressursbesparelser gjennom stordriftsfordeler. Jeg vil også legge til at Forsvaret tidligere har bidratt betydelig til realisering av kulturbygget på Ørland og til ungdomshus.

Jeg vil understreke at det på det nåværende tidspunkt ikke er tatt noen beslutninger om hvilke av Forsvarets tilbud som eventuelt skal være åpne for allmenheten. Utgangspunktet er at slike fasiliteter kan gjøres tilgjengelig for lokalbefolkningen hvis det ikke går ut over Forsvarets behov eller medfører økte kostnader.

Når det gjelder hvor stor grad av ukependling det vil bli til basen, er dette noe som Forsvaret i utgangspunktet ikke kan regulere. Også på dette området er det imidlertid viktig med løpende dialog mellom lokalsamfunn og Forsvaret. Det er både ønskelig å legge til rette for at så mange av Forsvarets ansatte som mulig velger å bosette seg i regionen, og at de som velger å pendle, får et så godt kollektivtilbud som råd er. Et bedre kollektivtilbud vil også bidra til å binde Fosenregionen tettere sammen med Trondheim, noe som vil være positivt for regionen på flere måter.

Det er i Forsvarets interesse å legge til rette for integrasjon og løsninger som er til gjensidig nytte i etableringen av den nye kampflybasen på Ørland. Det tjener lokalsamfunnet og sikrer gode vilkår for de ansatte og deres familier. Forsvaret vil bidra til bred dialog for å sikre gode løsninger.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:09:29]: Jeg takker for svaret. Jeg er glad for at statsråden sier at det er i Forsvarets interesse å sørge for størst mulig integrasjon i lokalsamfunnet. Bakgrunnen for spørsmålet er at det nå i oppstartfasen av utbyggingen som vi nå står i, er en betydelig usikkerhet i de berørte kommunene etter signalene fra Forsvaret. Det fører jo til spørsmål som: Selger Forsvaret Ørland/Bjugn først og fremst som et attraktivt bosted, eller som en plass det er praktisk å ukependle til? Legger Forsvaret opp til – så langt som mulig innenfor rene fagmilitære hensyn – at det militære samfunnet i størst mulig grad skal integreres?

Dette er viktige prinsipielle spørsmål for forholdet mellom Forsvaret og det sivile samfunn i sin alminnelighet. Derfor er jeg opptatt av å spørre forsvarsministeren: Har forsvarsministeren et klart prinsipielt utgangspunkt om at det Forsvaret etablerer, så langt som mulig skal integreres i lokalsamfunnet?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:10:39]: Selvsagt har jeg et sterkt ønske om at Forsvaret skal være en positiv bidragsyter i samfunnet og positivt integrert i samfunnet, særlig slik som på Ørland. Det har de vært. Det var min erfaring i mine fire første år som forsvarsminister – og jeg var flere ganger på Ørland.

Det er en sterk dialog, og det er et sterkt lokalt engasjement fra ordførerne i regionen, også opp mot Forsvarsdepartementet. Det skulle også bare mangle. Forsvaret er i en situasjon hvor man bruker arealer i lokalsamfunnet, og da skulle det også bare mangle at man ikke bidrar tilbake.

Det er selvfølgelig ønskelig at flest mulig bosetter seg i nærheten av arbeidsplassen sin, men jeg ber om forståelse for at det kan vi ikke dirigere. Vi kan prøve å legge til rette for det så godt som mulig, også i en integrasjon med hele regionen, til beste for lokalsamfunnet – og også nærheten til Trondheim.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:11:45]: Jeg takker for statsrådets svar, som jeg oppfatter som positivt. Jeg oppfatter at vi har det samme prinsipielle utgangspunktet for forholdet mellom Forsvaret og sivilsamfunnet i et lokalsamfunn.

Jeg respekterer at statsråden sier at dette er noe vi ikke kan regulere, bl.a. forholdet mellom ukependling og fast bosetting, men det er klart at det har stor betydning. Det skaper uro i lokalsamfunnet når man hører at det skal bygges hundrevis av hybler internt innenfor gjerdet, at det er planer om det – og Forsvaret ikke gir tydelig nok signaler om at her ønsker man at flest mulig skal bosette seg.

Det siste spørsmålet mitt til statsråden blir: På hvilken måte vil statsråden gi det signalet nedover til Forsvaret at her forventer man – selv om man ikke kan regulere det, men at man gir så tydelige signal som mulig – og faktisk ønsker at flest mulig skal bosette seg, og at Forsvaret gjennom sin planlegging legger til rette for at flere velger å bosette seg der?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:12:49]: Dette er noe som jeg stadig har dialog med Forsvaret om,

og det er også en veldig viktig del av det å utvikle Forsvarets familiepolitikk.

Så er det slik i de fleste familier i dag at det gjerne er to som jobber, barn har tilknytning til sitt lokalsamfunn, og noen ganger er det familier som ikke finner det riktig å flytte hele familien med når man flytter arbeidssted. Men det er ikke tvil om at vi ønsker, både for Forsvarets del og for de ansattes del, at en størst mulig andel av dem som jobber i Forsvaret, skal bo i nærheten av der de har arbeidsplassen sin. Det er det mange grunner til, og det er det vi prøver å legge til rette for, både når det gjelder boligbygging, med fritidsaktiviteter og med helsetilbud. Det er jo nettopp derfor Forsvaret går sterkt inn i de sivile institusjonene, for å bidra til realisering, slik at det skal bli godt å bo i regionen.

Spørsmål 2

Bjørn Lødemel (H) [11:14:09]: «Ved dei to siste budsjetthandsamingane i Stortinget har det vore usemje om tilskotet til Det frivillige Skyttervesen, DFS. Ved begge høva har det vore komitémerknader som har vist til at det er behov for ei avklaring av DFS si samfunnsrolle og samarbeid med Forsvaret. Vi er kjende med at det skal settast ned ei arbeidsgruppe som skal avklare desse spørsmåla.

Kva mandat, samansetting, status og framdriftsplan har dette arbeidet, og korleis vil statsråden sørge for at dette blir ferdigstilt til 2014-budsjettet?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:14:42]: Jeg er glad for at representanten Lødemel tar opp spørsmålet om Det frivillige Skyttervesen, DFS.

DFS har vært en viktig aktør og samarbeidspartner for Forsvaret. De har i mange år mottatt en betydelig økonomisk støtte fra Forsvarsdepartementet. Det årlige tilskuddet til DFS utgjør den desidert største støtten til én enkelt organisasjon. Forsvarets omstilling de senere år fra et invasjonforsvar til et innsatsforsvar har imidlertid synliggjort et behov for en grundig gjennomgang av DFS' relevans for både forsvarssektoren og samfunnet for øvrig, herunder tildeling av økonomisk tilskudd fra Forsvarsdepartementet. I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet 2013 vedtok også flertallet at det bør igangsettes et slikt arbeid.

Etter budsjettbehandlingen i desember har jeg bedt departementet gå i dialog med Forsvaret og DFS for å utarbeide et mandat og forberede et slikt arbeid. I forberedelsene har DFS selvsagt vært tett involvert. Jeg har nylig mottatt utkast til mandat for og sammensetting av arbeidsgruppen. Jeg vil i løpet av meget kort tid ta stilling i saken.

Arbeidsgruppen vil bestå av representanter fra departementet, Forsvaret og DFS, og vil bli ledet av en eksternt person med god kompetanse om både Forsvaret og DFS. Jeg vil også anmode Justis- og beredskapsdepartementet om å stille med en representant i gruppen. Detaljer om mandatet og sammensettingen vil bli offentliggjort på departementets hjemmeside.

Arbeidsgruppen vil bl.a. gjennomgå DFS' historiske rolle og forholdet til storting og departement. Arbeidsgruppen vil også bli bedt om å fremme ulike tilknytningsmodeller til offentlige instanser med vurdering av økonomiske og organisasjonsmessige/administrative konsekvenser. Et slikt arbeid vil naturlig nok kreve noe tid å gjennomføre. Jeg vil derfor be arbeidsgruppen avlegge rapport med anbefalinger til departementet innen utgangen av 2013.

Som svar på spørsmålet må jeg bemerke angående budsjettet for 2014: Man sier jo ikke noe om det, men i utgangspunktet kan jeg ikke se noen stor grunn til å endre mye på det som har vært nivået i 2013, inntil dette arbeidet er ferdig.

Arbeidsgruppens anbefalinger vil være en del av grunnlaget for vurderingen av DFS' rolle og relasjon til forsvarssektoren for 2015, herunder også tildeling av økonomisk støtte.

Bjørn Lødemel (H) [11:17:20]: Eg takkar for svaret.

Denne saka har ei lengre historie enn frå budsjettet for 2013. Det starta hausten 2011, da måtte DFS kutte 6 mill. kr i tilskot. Eit samla storting jobba aktivt for å få opp igjen støtta i budsjettet for 2012. I 2012 skjedd det ikkje noko. Da vi kom til budsjetthandsaminga for 2013, var ingen av desse spørsmåla som ein hadde reist, svara på. Det førte til den same runden i Stortinget, der ein jobba for å få opp igjen løyvinga.

I komitémerknadene blei det bl.a. frå regjeringspartia vist til at ein skal avklare kva for samfunnsoppdrag DFS skal ha, osv. No er vi snart i mai 2013, og det har framleis ikkje skjedd noko.

Eg tolkar statsråden slik at den løyvinga som DFS har fått for 2013, også blir vidareført i 2014. Er det riktig?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:18:21]: Det var det jeg svarte på i svaret mitt.

Det er aldri sånn at man kan stå et halvt år før budsjettet legges frem og fortelle akkurat hva tilskuddet vil bli. Men for ikke å skape noen uro, er signalet at man først skal ha denne gjennomgangen, før man gjør store endringer her – hvis man gjør store endringer.

Så er det sånn at Stortinget har vært enig i at vi skal gjøre denne gjennomgangen. Det forberedende arbeidet er i gang i departementet, budsjettet ble vedtatt i desember. Det skal ikke være tvil om at dette er et arbeid vi skal gjøre, og vi har tett dialog med DFS for å få realisert denne gjennomgangen på en god og forsvarlig måte.

Bjørn Lødemel (H) [11:19:16]: Det frivillige Skyttervesen er ein stor og viktig frivillig organisasjon. Det er ikkje tvil om at den måten DFS har blitt behandla på frå departementet si side, er beklageleg – med tanke på at ein ikkje har komme til noka løysing når det gjeld deira samfunnsoppdrag, i dei to åra som no har gått.

Eg er glad for det statsråden no seier, at ho ønskjer å ha ein god dialog med DFS. Det trur eg er viktig for å få på plass denne saka.

Eg vil vise til ei sak som kom på Forsvarsdepartementets heimeside 9. november 2012, av dåverande politisk rådgjevar Atle Ottesen. Der blir det stilt masse kritiske spørsmål til DFS – ugrunna etter mitt syn. Så det er eit behov for at statsråden sjølv følgjer opp den kontakten som er mellom departementet og DFS, for at ein skal få den gode dialogen vidare. Spørsmålet mitt til statsråden er: Kva vil statsråden gjere for konkret å vidareføre den gode dialogen som ho sjølv nemner?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:20:24]: Vi skal gjennomføre det arbeidet vi har sagt vi skal gjennomføre, og vi skal gjøre det i samarbeid med DFS – det er det vi har sagt vi skal gjøre. Jeg har lyst til å understreke at jeg er helt enig med representanten Lødemel i at DFS er en stor og viktig organisasjon. Nettopp det at det er den organisasjonen som får det største enkelttilskuddet – og det er betydelig i forhold til andre organisasjoner – understreker også den realiteten.

Så er det også sånn at vi med alle organisasjoner jobber med omlegging for å kunne kontrollere pengebruk. Det er noe som ikke minst Stortinget har vært opptatt av. Dette er en viktig organisasjon, også for Forsvaret, men når vi har endret hele Forsvaret, også innretningen, må vi også se på om dette er slik det skal være i fremtiden. Men det skal ikke være noen tvil om at vi skal ha en god dialog med denne store organisasjonen som betyr mye i samfunnet.

Spørsmål 3

Bent Høie (H) [11:21:39]: «I forrige uke kunne vi se en 82 år gammel kvinne som var plassert på fellesbadet på et sykehjem i Kvinnherad kommune. Ordføreren sa at dette var en situasjon som en måtte kunne forvente for kortere perioder.

Hva er verdien av den såkalte verdighetsgarantien hvis kommunene oppfatter at dette er innenfor garantien?»

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:22:05]: La meg innledningsvis slå veldig tydelig fast: Det å plassere institusjonsbeboere på fellesbadet oppfatter jeg ikke som et verdig tjenestetilbud. Dette gjelder uavhengig av beboernes kjønn og alder. Jeg kjenner meg også sikker på at denne oppfatningen deles av både representanten Høie og ordføreren i Kvinnherad kommune. Det siste kan jeg bekrefte etter å ha snakket med henne om saken.

Dersom Kvinnherad kommune – eller hvilken som helst annen kommune i Norge for den saks skyld – systematisk benytter fellesbad som beboerrom, forutsetter jeg at tilsynsmyndigheten, Fylkesmannen, reagerer på forholdet og følger opp kommunen for å få avviklet en slik praksis.

Så erkjenner jeg at det kan oppstå situasjoner som, over en kortere periode, kan kreve løsninger som ikke er optimale. Ved akutt mangel på institusjonsplasser kan løsningen i noen tilfeller være å yte heldøgns helse- og omsorgstjenester i pasientens eget hjem, eventuelt kjøpe plass i en annen kommune.

Det er grunn til å understreke at selv i Kvinnherad kommunes situasjon – en vanskelig økonomisk situasjon – er kommunen forpliktet til å yte forsvarlige og adekvate helse- og omsorgstjenester. Jeg har merket meg at Fylkesmannen i Hordaland har varslet at det nå skal føres tilsyn med omsorgstjenesten i denne kommunen. Jeg er glad for at vi har et tilsyn som fungerer. Det er en del av kvalitetssikringen.

Når det gjelder forskrift om en verdig eldreomsorg, eller verdighetsgarantien, har den to siktemål. Det ene er å sikre at eldre ikke kommer urimelig ut i forhold til den generelle innsatsen i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Det andre er at verdighetsgarantien gir presise føringer for innholdet i forsvarlighetskravet i helsetjenesten. Med forsvarlige helse- og omsorgstjenester mener vi ikke bare et tjenestetilbud som tilfredsstillende faglige krav til behandling og omsorg. Det menes også et tjenestetilbud som er individuelt tilpasset den enkelte pasient og brukers ønsker, behov og forutsetninger.

Verdighetsgarantien gjelder også i slike situasjoner som vi nå har sett i Kvinnherad. Dersom kommunen ser seg nødt til å foreta tilpasninger for å dekke akutte behov for sykehjemsplasser, krever forsvarlighetskravet og verdighetsgarantien at det tas individuelle hensyn i valg av løsning – fortrinnsvis i samarbeid med pasient og bruker. Når Fylkesmannen i Hordaland fører tilsyn med tjenestetilbudet til de eldre i Kvinnherad, vil nettopp verdighetsgarantien være en del av tilsynsmyndighetenes vurdering av forsvarlighetskravet.

Bent Høie (H) [11:24:17]: Jeg er glad for å høre at helseministeren er enig med meg i at det er langt utenfor verdighetsgarantien å gi eldre denne type tilbud, enten det er for kortere eller lengre perioder. Det er sannsynligvis også i strid med en del andre lover.

Det hører med til historien at dette på mange måter var en varslet katastrofe for de eldre i Kvinnherad kommune – med tanke på at kommunestyret la ned et sykehjem og fikk klare beskjeder om at dette ville få store konsekvenser. Ordføreren forsvarte dette ved å si at det ikke var en ønskelig situasjon,

«men i perioder må en regne med å flytte inn på rom som ikke er førstevalget».

Det var direkte knyttet til dette badet. Så mitt spørsmål til statsråden er: Hva er det som gjør at kommuner fortsatt opptrer som om dette er innenfor regelverket – med tanke på at verdighetsgarantien har vart så lenge?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:25:23]: Vi har 429 kommuner i landet, og jeg er trygg på at i de aller fleste – og i de aller fleste situasjoner – føres det en praksis som er i tråd med både lovverket og denne forskriften.

Jeg vil være veldig tydelig på at det å flytte en beboer inn på et bad ikke er forsvarlig. Det at det kan være ikke-optimale valg av rom, kan det vel hende at man i kortere perioder kan oppleve når det oppstår spesielle situasjoner, men et bad er ikke et slikt tilbud. Det opplever jeg at ordføreren også nå tydelig har sagt. Vedkommende har fått et annet tilbud. Og det føres tilsyn – så det systemet funge-

rer. Nå kan ikke jeg kommentere enkeltsaker – det tror jeg både presidenten og representanten forstår – og det kan være sider ved dette som vi ikke har full oversikt over, men det vi har oversikt over, er nok til å kunne konstatere det. Så vil jeg håpe at denne kommunen, som er i en vanskelig økonomisk situasjon, og som har tatt valg når det gjelder innretningen av eldreomsorgen, allikevel får sterke føringer fra både Fylkesmannen og andre tilsynsmyndigheter om å ivareta forpliktelsene.

Bent Høie (H) [11:26:27]: Dette – og slik er situasjonen i flere andre kommuner – skyldes den generelle mangelen på sykehjemsplasser. Det er en mangel som er blitt forsterket av Samhandlingsreformen: En ser en positiv effekt ved at flere skrives raskere ut fra sykehuset, men mange av dem tar da i bruk sykehjemsplasser som kommunene opprinnelig hadde planlagt å bruke til kortere langtidsopphold for sine eldre.

Siden 2008 har det fram til 2012 blitt 69 flere sykehjemsplasser i Norge. Er statsråden trygg på at den utbyggingstakten for sykehjemsplasser – nye og flere – som en nå ser i Kommune-Norge, holder tritt med behovet som følge av aldersutviklingen og ikke minst Samhandlingsreformen?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:27:21]: Når det gjelder aldersutviklingen, er jeg trygg på at vi er i god rute, og for de målene vi har satt oss i Omsorgsplan 2015, om 12 000 sykehjemsplasser, er vi godt i rute.

Når det gjelder Samhandlingsreformen, har også jeg sett at den har noen effekter som kan være tvilsomme ved at det blir belastning på plasser som var tiltenkt andre. Jeg tror ikke vi kan unngå at slike situasjoner kan oppstå. Omsorgsbehovet i vårt land er ikke bare knyttet til alder, det kan være knyttet til hvilken situasjon den enkelte er i. Vi får håpe at kommunene klarer å finne tilpasninger til dette, som over tid gjør at de to hensynene ikke kommer i konflikt. Den virkelige utfordringen på kapasitet vil komme om en åtte-ti år, når demografien tilsier at vi får flere eldre.

Men gjennomgående viser OECD-studier og andre at vi har et veldig godt omsorgstilbud til våre eldre. Og så har vi – og det skal vi være glad for – tilsynsmyndigheter som kan ta tak i situasjoner som ikke er som de skal være. Pressen er også på og følger opp slike saker, og det er også en ekstra garanti for oss.

Presidenten: Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [11:28:26]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 11.29.
